

DOGFENNAU SY'N MYND GYDA'R BIL
Caiff Nodiadau Esboniadol a Memorandwm Esboniadol eu hargraffu ar wahân.

Bil Teithio Llesol (Cymru)

[FEL Y'I CYFLWYNWYD]

CYNNWYS

Cyflwyniad

- 1 Trosolwg
- 2 Ystyr "llwybr teithio llesol" a "cyfleusterau cysylltiedig"

Mapiau

- 3 Mapiau llwybrau presennol
- 4 Mapiau rhwydwaith integredig
- 5 Cyhoeddi etc mapiau
- 6 Datblygu polisiâu trafndiaeth gan roi sylw i fap rhwydwaith integredig

Darpariaethau eraill

- 7 Sicrhau gwelliant parhaus i lwybrau teithio llesol
- 8 Darparu ar gyfer cerddwyr a beicwyr wrth adeiladu a gwella priffyrdd

Atodol

- 9 Canllawiau ynghylch cerddwyr a beicwyr anabl
- 10 Cyfarwyddiadau a chanllawiau
- 11 Dehongli
- 12 Cychwyn
- 13 Enw byr

Bil Teithio Llesol (Cymru)

[FEL Y'I CYFLWYNWYD]

Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud darpariaeth ar gyfer mapio llwybrau teithio llesol a chyfleusterau cysylltiedig ac ar gyfer mapiau rhwydwaith integredig ac mewn cysylltiad â'r mapiau hynny; ar gyfer gwneud gwelliannau i ystod ac ansawdd llwybrau teithio llesol a chyfleusterau cysylltiedig yn ofynnol; ar gyfer ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau priffyrdd roi sylw i ddymunoldeb gwella'r ddarpariaeth ar gyfer beicio a cherdded wrth adeiladu a gwella priffyrdd; ac at ddibenion cysylltiedig.

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru a chael cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:

Cyflwyniad

1 Trosolwg

Mae'r Ddeddf hon yn gwneud darpariaeth—

- ar gyfer mapiau a gymeradwyir o lwybrau teithio llesol presennol a'r cyfleusterau cysylltiedig mewn ardal awdurdod lleol,
- ar gyfer mapiau rhwydwaith integredig a gymeradwyir o'r llwybrau teithio llesol newydd a gwell a'r cyfleusterau cysylltiedig y mae eu hangen i greu rhwydweithiau integredig o lwybrau teithio llesol a chyfleusterau cysylltiedig mewn ardal awdurdod lleol,
- sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol roi sylw i fapiau rhwydwaith integredig wrth lunio polisiau trafndiaeth ac i wneud gwelliant parhaus i ystod ac ansawdd llwybrau teithio llesol a chyfleusterau cysylltiedig, a
- sy'n ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru ac awdurdodau lleol, wrth adeiladu a gwella priffyrdd, roi sylw i ddymunoldeb gwella'r ddarpariaeth a wneir ar gyfer cerdded a beicio.

2 Ystyr "llwybr teithio llesol" a "cyfleusterau cysylltiedig"

- At ddibenion y Ddeddf hon mae llwybr mewn ardal awdurdod lleol yn llwybr teithio llesol—
 - os yw'r llwybr mewn man ddynodedig yn yr ardal, a
 - os yw'r awdurdod lleol o'r farn ei bod yn briodol iddo gael ei ystyried yn llwybr teithio llesol.
- Yn yr adran hon ystyr "llwybr" yw priffordd, neu unrhyw lwybr arall y mae gan y cyhoedd fynediad iddo, y caiff cerddwyr neu feicwyr (neu ill dau) ei ddefnyddio'n gyfreithlon.

- (3) Yn y Ddeddf hon ystyr “dynodedig”, mewn perthynas â man, yw wedi ei phennu, neu o ddisgrifiad sydd wedi ei bennu, mewn cyfarwyddyd a roddir gan Weinidogion Cymru; ac y caiff Gweinidogion Cymru, yn benodol, bennu man, neu ddisgrifiad o fan, drwy gyfeirio at ddwysedd ei phoblogaeth, ei maint, ei hagosrwydd at fannau dwys eu poblogaeth sy’n fwy na maint penodol neu ei safle rhwng y cyfryw fannau.
- (4) Wrth ystyried a yw’n briodol i llwybr gael ei ystyried yn llwybr teithio llesol, rhaid i awdurdod lleol roi ystyriaeth i’r canlynol –
- (a) a yw’r llwybr yn hwyluso gwneud teithiau gan gerddwyr neu feicwyr (neu ill dau) ac eithrio at ddibenion cwbl hamddenol, a
- (b) a yw lleoliad, natur a chyflwr y llwybr yn ei wneud yn addas i’w ddefnyddio gan gerddwyr neu feicwyr (neu ill dau) ar gyfer gwneud y teithiau hynny,
- a rhaid iddo roi sylw i ganllawiau a roddir gan Weinidogion Cymru.
- (5) At ddibenion y Ddeddf hon ystyr “cyfleusterau cysylltiedig”, mewn perthynas â llwybr teithio llesol, yw –
- (a) cyfleusterau sy’n rhoi lloches neu gyfleusterau storio,
- (b) toiledau neu gyfleusterau ymolchi,
- (c) croesfannau i’w defnyddio gan gerddwyr neu feicwyr (neu ill dau), a
- (d) cyfleusterau tebyg eraill,
- sydd ar gael i’w defnyddio gan gerddwyr neu feicwyr sy’n defnyddio’r llwybr teithio llesol.

Mapiau

3 Mapiau llwybrau presennol

- (1) Rhaid i bob awdurdod lleol –
- (a) llunio map llwybrau presennol, a
- (b) ei gyflwyno i Weinidogion Cymru i’w gymeradwyo.
- (2) At ddibenion y Ddeddf hon, ystyr “map llwybrau presennol”, mewn perthynas ag awdurdod lleol, yw map sy’n dangos y llwybrau teithio llesol a’r cyfleusterau cysylltiedig yn ardal yr awdurdod lleol.
- (3) Wrth i awdurdod lleol lunio ei fap llwybrau presennol rhaid iddo roi sylw i ganllawiau a roddir gan Weinidogion Cymru o ran –
- (a) yr ymgynghoriad a’r camau eraill sydd i’w cymryd wrth ei lunio,
- (b) y materion sydd i’w dangos arno, ac
- (c) ei ffurf.
- (4) Rhaid i awdurdod lleol gyflwyno ei fap llwybrau presennol i Weinidogion Cymru i’w gymeradwyo –
- (a) cyn diwedd y cyfnod o dair blynedd sy’n dechrau ar y dyddiad y daw’r adran hon i rym, neu

- (b) os yw Gweinidogion Cymru drwy gyfarwyddyd a roddir i'r awdurdod lleol yn pennu dyddiad ar ôl diwedd y cyfnod hwnnw fel y dyddiad y mae rhaid ei gyflwyno iddynt, heb fod yn hwyrach na'r dyddiad hwnnw.
- (5) Os yw Gweinidogion Cymru yn penderfynu peidio â chymeradwyo map llwybrau presennol a gyflwynir iddynt gan awdurdod lleol o dan yr adran hon, cânt drwy gyfarwyddyd a roddir i'r awdurdod lleol ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol –
- (a) ei ddiwygio (neu ei ddiwygio ymhellach), a
- (b) ei gyflwyno iddynt i'w gymeradwyo heb fod yn hwyrach na'r dyddiad a bennir yn y cyfarwyddyd.
- (6) Wrth i Weinidogion Cymru benderfynu a ddylent gymeradwyo map llwybrau presennol a gyflwynir iddynt gan awdurdod lleol o dan yr adran hon rhaid iddynt ystyried a yw'r awdurdod lleol wedi cydymffurfio ag is-adran (3) wrth ei lunio.
- (7) Unwaith y bydd map llwybrau presennol a lunnir gan awdurdod lleol wedi ei gymeradwyo gan Weinidogion Cymru –
- (a) rhaid i'r awdurdod lleol ei adolygu'n barhaus,
- (b) caiff yr awdurdod lleol ei ddiwygio, ac
- (c) rhaid i'r awdurdod lleol ei gyflwyno i Weinidogion Cymru i'w gymeradwyo cyn diwedd pob cyfnod o dair blynedd sy'n dechrau ar y dyddiad y'i cymeradwywyd ganddynt ddiwethaf.
- (8) Caiff Gweinidogion Cymru drwy gyfarwyddyd a roddir i awdurdod lleol bennu cyfnod sy'n wahanol i'r cyfnod yn is-adran (7)(c) fel y cyfnod y mae rhaid i'r awdurdod lleol gyflwyno map llwybrau presennol i Weinidogion Cymru i'w gymeradwyo cyn ei ddiwedd.

4 Mapiau rhwydwaith integredig

- (1) Rhaid i bob awdurdod lleol –
- (a) llunio map rhwydwaith integredig, a
- (b) ei gyflwyno i Weinidogion Cymru i'w gymeradwyo.
- (2) At ddibenion y Ddeddf hon, ystyr "map rhwydwaith integredig", mewn perthynas ag awdurdod lleol, yw map sy'n dangos –
- (a) y llwybrau teithio llesol newydd a'r cyfleusterau cysylltiedig, a
- (b) y gwelliannau i'r llwybrau teithio llesol presennol a'r cyfleusterau cysylltiedig, y mae eu hangen ym marn yr awdurdod lleol i ddatblygu neu wella rhwydwaith integredig o lwybrau teithio llesol a chyfleusterau cysylltiedig mewn mannau dynodedig yn ei ardal.
- (3) Wrth i awdurdod lleol lunio ei fap rhwydwaith integredig rhaid i'r awdurdod lleol roi sylw i ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru o ran –
- (a) yr ymgynghoriad a'r camau eraill sydd i'w cymryd wrth ei lunio,
- (b) y cyfnod y mae i ymwneud ag ef,
- (c) y materion sydd i'w dangos arno, a

(d) ei ffurf.

(4) Rhaid i awdurdod lleol gyflwyno ei fap rhwydwaith integredig i Weinidogion Cymru i'w gymeradwyo—

(a) cyn diwedd y cyfnod o dair blynedd sy'n dechrau ar y dyddiad y daw'r adran hon i rym, neu

(b) os yw Gweinidogion Cymru drwy gyfarwyddyd a roddir i'r awdurdod lleol yn pennu dyddiad ar ôl diwedd y cyfnod hwnnw fel y dyddiad y mae rhaid ei gyflwyno iddynt, heb fod yn hwyrach na'r dyddiad hwnnw.

(5) Os yw Gweinidogion Cymru yn penderfynu peidio â chymeradwyo map rhwydwaith integredig a gyflwynir iddynt gan awdurdod lleol o dan yr adran hon, cânt drwy gyfarwyddyd a roddir i'r awdurdod lleol ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol—

(a) ei ddiwygio (neu ei ddiwygio ymhellach), a

(b) ei gyflwyno iddynt i'w gymeradwyo heb fod yn hwyrach na'r dyddiad a bennir yn y cyfarwyddyd.

(6) Wrth i Weinidogion Cymru benderfynu a ddylent gymeradwyo map rhwydwaith integredig a gyflwynir iddynt gan awdurdod lleol o dan yr adran hon rhaid iddynt ystyried a yw'r awdurdod lleol wedi cydymffurfio ag is-adran (3) wrth ei lunio.

(7) Unwaith y bydd map rhwydwaith integredig a lunnir gan awdurdod lleol wedi ei gymeradwyo gan Weinidogion Cymru,—

(a) rhaid i'r awdurdod lleol ei adolygu'n barhaus,

(b) caiff yr awdurdod lleol ei ddiwygio, ac

(c) rhaid i'r awdurdod lleol ei gyflwyno i Weinidogion Cymru i'w gymeradwyo cyn diwedd pob cyfnod o dair blynedd sy'n dechrau ar y dyddiad y'i cymeradwywyd ganddynt ddiwethaf.

(8) Caiff Gweinidogion Cymru drwy gyfarwyddyd a roddir i awdurdod lleol bennu cyfnod sy'n wahanol i'r cyfnod yn is-adran (7)(c) fel y cyfnod y mae rhaid i'r awdurdod lleol gyflwyno map rhwydwaith integredig i Weinidogion Cymru i'w gymeradwyo cyn ei ddiwedd.

5 Cyhoeddi etc mapiau

(1) Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i fap llwybrau presennol neu fap rhwydwaith integredig a lunnir gan awdurdod lleol gael ei gymeradwyo gan Weinidogion Cymru, rhaid i'r awdurdod lleol—

(a) ei gyhoeddi yn y modd hwnnw sy'n briodol ym marn yr awdurdod lleol,

(b) anfon copi yn rhad ac am ddim i'r personau hynny sy'n briodol ym marn yr awdurdod lleol,

(c) darparu copi ohono, neu ran ohono, i unrhyw berson ar gais naill ai yn rhad ac am ddim neu am ddim mwy na'r gost o ddarparu'r copi,

(d) peri i gopi fod ar gael i edrych arno (ar bob adeg resymol) yn y manau hynny sy'n briodol ym marn yr awdurdod lleol, ac

(e) rhoi hysbysiad, yn y modd hwnnw sy'n briodol ym marn yr awdurdod lleol, i ddwyn y manau hynny lle y mae copi ohono ar gael i edrych arno i sylw'r cyhoedd.

(2) Wrth i awdurdod lleol benderfynu ar yr hyn sy'n briodol at ddibenion is-adran (1) rhaid i'r awdurdod lleol hwnnw roi sylw i ganllawiau a roddir gan Weinidogion Cymru.

6 Datblygu polisiau trafndiaeth gan roi sylw i fap rhwydwaith integredig

Rhaid i bob awdurdod lleol, wrth ddatblygu polisiau o dan adran 108(1)(a) neu (2A) o Ddeddf Trafnidiaeth 2000 (polisiau sy'n sail i gynlluniau trafndiaeth lleol), roi sylw i'r map rhwydwaith integredig ar gyfer ei ardal.

Darpariaethau eraill

7 Sicrhau gwelliant parhaus i lwybrau teithio llesol

(1) Rhaid i bob awdurdod lleol wneud gwelliant parhaus i ystod ac ansawdd y llwybrau teithio llesol a'r cyfleusterau cysylltiedig yn ei ardal.

(2) Rhaid i awdurdod lleol, wrth gyflawni'r ddyletswydd a osodir gan is-adran (1), roi sylw i ganllawiau a roddir gan Weinidogion Cymru.

8 Darparu ar gyfer cerddwyr a beicwyr wrth adeiladu a gwella priffyrdd

Rhaid i Weinidogion Cymru a phob awdurdod lleol, wrth iddynt arfer eu swyddogaethau o dan Rannau 3 a 5 o Ddeddf Priffyrdd 1980 (creu a gwella priffyrdd), roi sylw i ddymunoldeb gwella'r ddarpariaeth a wneir ar gyfer cerddwyr a beicwyr.

Atodol

9 Canllawiau ynghylch cerddwyr a beicwyr anabl

(1) Caiff Gweinidogion Cymru roi canllawiau i awdurdodau lleol ynghylch cymhwyso darpariaethau'r Ddeddf hon sy'n cyfeirio at gerddwyr neu feicwyr at bersonau anabl sy'n defnyddio cadeiriau olwyn modur neu gadeiriau olwyn eraill, sgwteri symudedd, beiciau a gynorthwyr yn drydanol neu gymhorthion symudedd eraill.

(2) Rhaid i awdurdodau lleol roi sylw i ganllawiau a roddir o dan is-adran (1) wrth gyflawni eu swyddogaethau o dan y Ddeddf hon.

10 Cyfarwyddiadau a chanllawiau

Caniateir i unrhyw gyfarwyddiadau neu ganllawiau a roddir o dan y Ddeddf hon gan Weinidogion Cymru gael eu hamrywio neu eu dirymu ganddynt.

11 Dehongli

Yn y Ddeddf hon—

ystyr "awdurdod lleol" ("*local authority*") yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol yng Nghymru;

ystyr "beicwyr" ("*cyclists*") yw defnyddwyr beiciau pedal ar wahân i feiciau pedal sy'n gerbydau modur o fewn ystyr Deddf Traffig Ffyrdd 1988;

mae i “cyfleusterau cysylltiedig” (“*related facilities*”) yr ystyr a roddir gan adran 2(5);

mae i “dynodedig” (“*designated*”) yr ystyr a roddir gan adran 2(3);

mae i “llwybr teithio llesol” (“*active travel route*”) yr ystyr a roddir gan adran 2(1);

5 mae i “map llwybrau presennol” (“*existing routes map*”) yr ystyr a roddir gan adran 3(2);

mae i “map rhwydwaith integredig” (“*integrated network map*”) yr ystyr a roddir gan adran 4(2).

12 Cychwyn

10 (1) Daw adrannau 3 i 9 i rym yn unol â darpariaeth a wneir gan Weinidogion Cymru drwy orchymyn a wneir drwy offeryn statudol.

(2) Daw darpariaethau eraill y Ddeddf hon i rym drannoeth y diwrnod y mae’r Ddeddf hon yn cael y Cydsyniad Brenhinol.

13 Enw byr

15 Enw byr y Ddeddf hon yw Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013.